Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Claudio Zabala Kaltzada

Gernika-Lumo, Bizkaia
(1922-2013)

Aurkibidea

Biografia

<body><p><p>1922an jaio zen Lurgorriko <a href="http://www.gernika-lumo-euskaraz.com/toponimia/fitxak/sagastietxe">Sagastietxebarri baserrian, "Alargunena" bezala ezaguna dena, errepidearen eta trenbidearen artekoa. Ama Muruetan jaioa izan arren, Lurgorrin hazia zen; eta, aita Kortezubin jaioa baina <a href="http://www.gernika-lumo-euskaraz.com/toponimia/fitxak/madalenoste-maloste">Malosten hazia. Zortzi neba-arreba izan ziren. Eskolara karmeldarretara joan zen eta gero,"Kojo"aren klase partikularretara joan zen. Bonbardaketaren ostean gurasoekin eta anaiarekin etxean geratu zen, eta etxeko gainerakoak Basaurira joan ziren. 14 urte egin aurretik, "<a href="http://www.gernika-lumo-euskaraz.com/toponimia/fitxak/gernikako-tailerrak-ak">Talleres Gernika"n hasi zen beharrean bonben piezak kargatzen; gerra ostean, berriro bertara bueltatu zen lanera. Lan hori utzi eta gero, kamioi-gidari legez hasi zen jubilatu arte: Pako Gomezekin hasi zen gerrako kamioi italiarrekin Pegasoarekin baino lehenago; gero, "Aprovechamientos siderúrgicos"en; eta, azkenik, bere kabuz. Gaztetan sasoi batean, Gernikako bandako kide izan zen, tronpeta-jotzailea hain zuzen ere. Segunda Olaetaren antzerkiren batean ere parte hartu zuen tarteka. 32 urtegaz Muxikako Okako Pagoeta baserriko alabarekin ezkondu eta bertara joan zen bizitzera.

Zintak

GER-028

- **Proiektua**: Gernika-Lumoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2010-04-20
- **Iraupena**: 38 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Goiria Mendiolea, Nerea

GER-051

- **Proiektua**: Gernika-Lumoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data**: 2010-11-17
- **Iraupena**: 79 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

Pasarteak

1. Lurgorritik Gernikara beti oinez

- **Erref**: GER-028/002
- **Iraupena**: 0:01:58. **Hasi**: 00:01:00. **Bukatu**: 00:02:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:
Lurgorritik Gernikara beti oinez joaten ziren. Eskolara, karmeldarretara, trenbidetik joaten ziren. Ez omen zuten askorik ikasi, gero eskola partikularretara joan zen.

2. Saraspera jateko bila

- **Erref**: GER-028/003
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 00:02:58. **Bukatu**: 00:04:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Bonbardaketan Lurgorrin egon ziren. Ama, aita, anaia bat eta bera gelditu ziren etxean; gainerakoak Basaurira joan ziren izeko batengana. Saraspera joaten ziren jatekoaren bila. Militarrek ematen zuten jatekoa.

3. Asturiarrek nahi zutena egiten zuten

- **Erref**: GER-028/004
- **Iraupena**: 0:02:46. **Hasi**: 00:04:18. **Bukatu**: 00:07:04

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
14 urte bete orduko hasi zen Talleres Gernikan lanean; bonbentzako piezak kargatzen zituzten. Urte askoan ibili zen bertan beharrean; baserriko lanarekin uztartzen zuen. Bonbardaketaren ostean, asturiarrak sartu zirenean, nahi zutena egiten zuten: beraien aitari gabardina eskatu, Arangoiti baserrian txahalak kendu...

4. Bonbardaketan, baba artean ezkutatuta

- **Erref**: GER-028/005
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:07:04. **Bukatu**: 00:09:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Bonbardaketa hasi zenean, soloan egon zen anaia batekin eta ganaduarekin. Ama zarataka hasi zitzaien etxera joateko eta arrapaladan joan ziren. Ama zubipean ezkutatu zen eta bera Txokillo ondoan, baba artean. Derrigorrez ezkutatu behar zuten, jendea metrailatu egiten baitzuten. Etxera bueltatu zirenean, etxea erre barik aurkitu zuten; inguru guztian bota zituzten bonbak, baina etxean ez.

5. Trenak alde egitea lortu zuenekoa

- **Erref**: GER-028/006
- **Iraupena**: 0:00:46. **Hasi**: 00:09:10. **Bukatu**: 00:09:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Beraien etxe ondoan dago trenbidea. Bonbardaketan trena geldi egon zen. Baina, halako batean, trenak bagoi bakar batekin Bilborako bidea hartu zuen; eta, abioiek eraso egin arren, ez zuten jo.

6. Bizkargira gorpuak batzera

- **Erref**: GER-028/007
- **Iraupena**: 0:01:34. **Hasi**: 00:09:56. **Bukatu**: 00:11:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak

Laburpena:
Gizonezkoak gorpuak jasotzera eta garbitzera eramaten zituzten gerran. Beraien aita gurdiarekin joan zen Bizkargira, eta Claudio aitari laguntzen joan zen; baina ibilbide erdian etxerako bidea hartu zuen. Bere aita ere ez zen Bizkargira heldu.

7. Garretan eta ketan denbora luzean

- **Erref**: GER-028/008
- **Iraupena**: 0:03:31. **Hasi**: 00:11:30. **Bukatu**: 00:15:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Bonbardaketa ostean, egunetan egon zen herria garretan eta ketan. Errenteria auzoan zuten izeko batengana joan behar izan zuten, baina ezin zenez herritik pasa, inguruetatik joan ziren: Santa Klaratik anbulatorio ingurura, handik institutura, eta erreka pasa ostean, Errenteriara. Bertako zubiari hainbat bonba bota zizkieten, baina ez zuten helburua lortu. Mendian aurkitzen zituzten balekin jolasten ziren mutikoak.

8. Gurdiak, astoak eta astalekuak

- **Erref**: GER-028/009
- **Iraupena**: 0:03:35. **Hasi**: 00:15:01. **Bukatu**: 00:18:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:
Beraien etxea trenbidearen eta errepidearen artean dago, baina lehen errepidea estuagoa zen, ez baitzegoen ia kotxerik; gurdiak baino ez ziren pasatzen, Muxikatik zetozen "asto-karroak". Bidearen kontrako etxeko horman, pilotan aritzen ziren mutilak; neskatilek ere errepidean jolasten zuten. Gernikan, Arrien aurreko parkean, feria egiten zen eta astoz beteta egoten zen, bertan lotzen ziren. Kontsezio egunean, Kaltzada egoitzan (ospitalea zen sasoi hartan) txerriak hazten ziren. Mutil gazteek astemeei pipermina jartzen zien ipurdian; hori dela-eta, ostikoka eta saltoka hasten ziren kateak apurtuz.

9. Neba-arreben bila Basaurira astoz

- **Erref**: GER-028/010
- **Iraupena**: 0:05:39. **Hasi**: 00:18:36. **Bukatu**: 00:24:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:
Gerra bukatu ostean, neba-arreben bila joan behar izan zuen Basauriko Dos Caminosera (Bidebieta). Astoz eta bizikletaz joan ziren bera eta aita bertara, baina ez zituzten bertan aurkitu. Hurrengotan, bera bakarrik joan zen astoarekin. Astoak behin egindako bidea ezagutzen zuen. Etxera bueltan anaia eta arreba asto-otzaretan ekarri zituen; gainerakoak trenez etorri ziren. Astoz trenez baino lehenago egin zuten bidea.

10. Neba-arreba denak beharrera

- **Erref**: GER-028/011
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:24:15. **Bukatu**: 00:27:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
Bonbardaketa ostean, bere arreba esnetegian hasi zen beharrean eta gerora abarketak egiten. Esnetegia eta abarketeria non zeuden azaltzen du. Claudio "Talleres"etan hasi zen beharrean eta apurka-apurka neba-arreba denak hasi ziren lanean.

11. Kamioi-gidari urte luzez

- **Erref**: GER-028/013
- **Iraupena**: 0:04:16. **Hasi**: 00:27:56. **Bukatu**: 00:32:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:
Hainbat lanetan ibili ostean, Paco Gomezekin hasi zen kamioi-gidari. Bost ordu tardatzen zuen Donostiara heltzen. Hasieran, gerrako kamioi italiarrak ziren; gero, Pegasoarekin ibili zen. Beranduago, "Aprovechamientos siderúrgicos"en hasi zen txofer. Azkenean, neba-arrebei dirua eskatuta Pegaso bat erosi zuen eta bere kontura hasi zen. Kamio-gidariarena lanbide gogorra dela dio.

12. Pasealekuko erromeria eta antzerkiak

- **Erref**: GER-028/016
- **Iraupena**: 0:03:33. **Hasi**: 00:34:19. **Bukatu**: 00:37:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Zinema
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Gernikako erromeriak Pasealekuan izaten ziren. Aratusteetan jantzi dotoreak ikusten ziren. Astelehenetako erromerian domeketakoetan baino jende gehiago batzen zen. Banda egoten zen kioskoan, Olaetaren banda. Claudio bera ere ibili zen tronpeta-jotzaile. Segundo Olaetak alde egin zuen gerran eta gerora beste zuzendari bat izan zuen. Antzerkiak ere ugariak izaten ziren, Claudiok barkillogile papera bete zuen lehen antzerkian.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-20

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com